

TEZA:

Poświadczenie kopii dokumentu z oryginałem przez radcę prawnego jest potwierdzeniem, iż dany dokument w rzeczywistości istnieje i został sporządzony. Dla poświadczenia ważne jest aby uprzednio radca prawny zapoznał się z oryginałem danego dokumentu, nie jest natomiast zobowiązany do jego fizycznego posiadania w dacie poświadczenia. Radca prawny nie naruszył art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych.

Sygn. akt: WO-30/22**ORZECZENIE****z dnia 4 sierpnia 2022 r.****Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Rady Radców Prawnych w Warszawie w składzie następującym:**

Przewodniczący: S WSD Tomasz Jankowski

Sędziowie: S WSD Daniela Sosin

S WSD Wiesław Kmiotek /sprawozdawca/

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale: Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Konrada Mazura

po rozpoznaniu w dniu 4 sierpnia 2022 r. sprawy radcy prawnego T. P. (...), uniewinnionego orzeczeniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 15 lipca 2021 r.,

obwinionego o to, że w dniu 17 sierpnia 2017 roku poświadczył za zgodność z oryginałem kopię dokumentu w postaci umowy sprzedaży udziałów w (...) sp. z o. o. z dnia 19 marca 2015 roku, przedkładając przedmiotowy dokument do pisma kierowanego do sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym., zawierającego wniosek o wszczęcie wobec Prezesa Zarządu (...) postępowania przymuszającego do dokonania jego wpisu do rejestru KRS przedmiotowej spółki - w sytuacji, gdy w dacie poświadczenia nie dysponował oryginałem dokumentu,

tj. o czyn z art. 64 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych/t. j. Dz. U. z 2020 r. poz.75 ze zm. / w związku z art.6 ust 3 ustawy o radcach prawnych oraz w związku z art 6 i art 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 roku w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

na skutek odwołania Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 15 lipca 2021 roku w sprawie o sygnaturze akt D 3/21

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie
2. kosztami postępowania obciąża Krajową Izbę Radców Prawnych

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych dalej OSD lub „Sąd I instancji”, po rozpoznaniu sprawy radcy prawnego T. P. („obwiniony”) na rozprawie i po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, obwinionego o to, że: w dniu 17 sierpnia 2017 roku poświadczył za zgodność z oryginałem kopię dokumentu w postaci umowy sprzedaży udziałów w (...) sp. z o. o. z dnia 19 marca 2015 roku, przedkładając przedmiotowy dokument do pisma kierowanego do sprawy toczącej się przed Sądem Rejonowym, zawierającego wniosek o wszczęcie wobec Prezesa Zarządu (...) postępowania przymuszającego do dokonania jego wpisu do rejestru KRS przedmiotowej spółki - w sytuacji, gdy w dacie poświadczenia nic dysponował oryginałem dokumentu,

tj. o czyn z art. 64 ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych t. j. Dz. U. z 2020 r. poz.75 ze zm. / w związku z art.6 ust 3 ustawy o radcach prawnych oraz w związku z art 6 i art 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 roku w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, obwinionego, orzeczeniem z dnia 15 lipca 2021 roku, sygn. akt D 3/21, od zarzucanego mu czynu uniewinnił.

Uzasadniając rozstrzygnięcie OSD stwierdził, iż bezspornym w niniejszej sprawie pozostaje fakt, że obwiniony, Pokrzywdzony Ł. S. oraz W. S. w dniu 9 marca 2017 r. zawarli umowę sprzedaży udziałów w spółce (...) sp. z. o.o., mocą której obwiniony nabył 50 udziałów stanowiących 50% udziałów w kapitale zakładowym ww. spółki. Bezspornym pozostaje także fakt, iż w dniu 17 sierpnia 2017 r. a więc w dacie poświadczenia obwiniony nic był w posiadaniu oryginału przedmiotowej umowy.

Potwierdza to zarówno fakt, złożenia przez obwinionego przed dniem 17 sierpnia 2017 r. zawiadomienia do organów ścigania dotyczącego popełnienia czynu z. art. 278 § 1 kk., tj. przestępstwa kradzieży dokumentów, poprzez nieuprawnione wejście w dniu 31 lipca 2017 roku w godzinach od około 23.00 do 1.00 w nocy do lokalu położonego w (...) przy al. (...), a następnie zabór dokumentów należących do obwinionego, w

postaci m.in. umowy sprzedaży udziałów w spółce (...) spółka z o.o.. Co więcej fakt ten, wywieść można także z zasady prawidłowego rozumowania oraz doświadczenia życiowego, zgodnie z którą gdyby obwiniony posiadał oryginał umowy sprzedaży udziałów w dniu 17 sierpnia 2017 r. to z pewnością załączyłby go do wniosku złożonego przez siebie do Sądu Rejonowego w dniu 17 sierpnia 2017 r. a już z pewnością zrobiłby to w odpowiedzi na wezwanie sądu z dnia 30 sierpnia 2017 r. do złożenia dokumentów w oryginale lub uwierzytelnionej notarialnie kopii pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania.

Sąd I instancji wskazał także, że przedmiotem badania w niniejszej sprawie było ustalenie czy brak posiadania przez radcę prawnego oryginału dokumentu w dacie jego poświadczenia stanowił przewinienie dyscyplinarne stypizowane w art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych, w sytuacji gdy bezspornym jest że radca prawny z poświadczanym dokumentem zapoznał się. znana mu była jego treść i forma, osobiście złożył na oryginale dokumentu podpis oraz w' sytuacji gdy poświadczony dokument w rzeczywistości odpowiadał oryginałowi.

Odpowiadając na tak postawione pytanie OSD wskazał na wystąpienie w sprawie szeregu okoliczności faktycznych, których ocena nie pozwala do przypisania winy obwinionemu odpowiedzialności dyscyplinarnych. Przywołał także dwa orzeczenia WSD Krajowej Izby Radców Prawnych w podobnych sprawach /sygn. akt WO-28/16 z dnia 23 czerwca 2016 roku oraz WO- 205/19 z dnia 23 stycznia 2020 roku.

OSD podał także, że poświadczenie kopii z oryginałem jest niejako potwierdzeniem, iż dany dokument w rzeczywistości istnieje i został sporządzony. Dla poświadczenia ważne jest aby uprzednio radca prawny zapoznał się z oryginałem danego dokumentu, nie jest natomiast zobowiązany do jego fizycznego posiadania w dacie poświadczenia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy OSD wskazał, iż obwiniony osobiście podpisał poświadczony dokument a tym samym bezsprzecznie zapoznał się z jego treści i formą. Co więcej Pokrzywdzony Ł. S. w toku składanych zeznań potwierdził, iż umowa została faktycznie podpisana o treści jak załączona do jego zawiadomienia oraz że umowa była w posiadaniu obwinionego.

Zdaniem OSD skierowany wobec obwinionego zarzut jest bezzasadny. Poświadczenie umowy sprzedaży udziałów zostało dokonane na podstawie istniejących uprzednio dokumentów źródłowych, których treść znana była obwinionemu a zatem zarzucanie obwinionemu, że poświadczyl dokument w sytuacji, gdy w dacie poświadczenia nie dysponował oryginałem dokumentu — jest w stanic niniejszej sprawy chybione.

Sąd I instancji podniósł także, że sytuacja obwinionego kształtowałaby się inaczej i mogłaby stanowić przewinienie dyscyplinarne, w sytuacji gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikałoby, że

obwiniony przed dokonaniem poświadczenia nie zapoznał się w ogóle z oryginałem poświadczanego dokumentem, albo w sytuacji gdyby w toku sprawy ujawnione zostało, iż w czasie pomiędzy fizycznym okazaniem dokumentu radcy prawnemu a datą dokonania przez niego poświadczenia na dokumencie dokonane byłby zmiany, dopiski czy inne przeróbki, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Końcowo OSD wskazał także, iż obwiniony w stanie faktycznym niniejszej sprawy nie wykonywał czynności zawodowych. Nic działał w imieniu swojego mocodawcy, klienta a jedynie w swojej własnej sprawie co skutkowało dojściem OSD do przekonania, że zarzut naruszenia art. 6 Kodeksu Etyki Radców Prawnych był niezasadny. Objęty wnioskiem o ukaranie czyn obwinionego był działaniem powiązanim z zawodem wykonywanym przez obwinionego ale nie był czynem podejmowanym w ramach wykonywania zawodu radcy prawnego a więc w ramach świadczenia usług prawnych na rzecz swoich klientów.

OSD nie dopatrzył się także naruszenia przez obwinionego naruszenia godności zawodu w życiu prywatnym.

Z powyższych względów OSD uniewinnił obwinionego od zarzutu postawionego we wniosku o ukaranie.

Od orzeczenia, w przepisany terminie, odwołanie złożył oskarżyciel - Rzecznik Dyscyplinarny /dalej „Rzecznik”/, zarzucając, na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. i art. 438 pkt 1a k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych:

- obrazę przepisów prawa materialnego a mianowicie art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych, poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że radca prawny może poświadczyć dokument w dowolnej dacie jeśli kiedykolwiek wcześniej ten dokument był w jego posiadaniu lub został mu okazany (zapoznał się z jego treścią), gdy z treści ww. przepisu wypływa zasada, że radca prawny oznaczając poświadczenie datą - potwierdza zarówno to, że dokonał poświadczenia w tej dacie ale przede wszystkim to, że dokument o oznaczonej treści w tej dacie istniał, - co spowodowało naruszeniem art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, poprzez błędną jego wykładnię polegającą na przyjęciu, że radca prawny dokonując w swojej prywatnej sprawie poświadczenia dokumentu, z którym w dacie poświadczenia się nie zapoznał, nie narusza godności zawodu radcy prawnego w życiu prywatnym, co w konsekwencji skutkowało naruszeniem art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych wskutek uznania, że powyżej opisane postępowanie radcy prawnego nie wypełnia znamion deliktu dyscyplinarnego. I Podnosząc powyższe zarzuty, w oparciu o art. 427 § 1 k.p.k. oraz art. 437 § 1 § 2 k.p.k. w związku z art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych wniósł o: - uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy OSD do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając odwołanie Rzecznik podał, że Sąd I instancji, prawidłowo ustalając stan faktyczny, dokonał błędnej wykładni przepisów prawa materialnego t.j. w pierwszej kolejności art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych (uznając, że radca prawny może poświadczyć dokument w dowolnej dacie, jeśli kiedykolwiek

wcześniej ten dokument był w jego posiadaniu lub został mu okazany (zapoznał się z jego treścią)). Powyższa konstatacja skutkowałą uznaniem, że radca prawny, poprzez dokonanie poświadczenia dokumentu w swojej prywatnej sprawie, którym w dacie poświadczenia nie dysponował ani nie został on mu w tym dniu okazany - nie naruszył nakazu dbałości o godność zawodu w życiu prywatnym - tj. nie naruszył art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i w konsekwencji nie naruszył przepisu statuującego podstawy' odpowiedzialności dyscyplinarnej radców prawnych — tj. art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

Wywiódł dalej, iż OSD uznał, że brak posiadania przez radcę prawnego oryginału dokumentu, w dacie jego poświadczenia, jeżeli radca prawny z poświadczanym dokumentem zapoznał się wcześniej, znana mu była jego treść i forma, osobiście złożył na oryginale dokumentu podpis a poświadczony dokument w rzeczywistości odpowiadał oryginałowi nie narusza art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych, statuując niejako prawo do poświadczana dokumentu, jeśli kiedykolwiek przed datą poświadczenia, taki dokument radca prawny widział (był w jego posiadaniu lub został mu okazany).

Zdaniem Rzecznika taka wykładnia art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych jest nieprawidłowa. Szczególnie istotna jest data poświadczenia, gdyż to właśnie data stanowi dowód tego, że dokument o oznaczonej treści w tej dacie istniał. Inaczej mówiąc radca prawny zamieszczając w poświadczeniu datę — nie tylko wskazuje na dzienną datę dokonania czynności poświadczenia ale także, a może przede wszystkim — poświadcza, że w tej zamieszczonej na poświadczeniu dacie zapoznał się z treścią dokumentu, który poświadcza.

W świetle powyższego nic powinno budzić wątpliwości, że radca prawny może poświadczyć za zgodność z oryginałem tylko taki dokument, który widział (był w jego posiadaniu lub został mu okazany) w dacie dokonywania poświadczenia. Warunku prawidłowości poświadczenia w rozumieniu art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych z pewnością nie spełnia poświadczenie za zgodność z oryginałem dokumentu, który radca prawny wprawdzie widział kiedyś w przeszłości ale nie widział go w dacie poświadczenia.

Nie może mieć wpływu na powyższą konstatację okoliczność, że poświadczenie, mimo że zostało dokonane znacznie później niż dzień, w którym radca prawny zapoznał się z oryginałem dokumentu, odpowiadało oryginałowi dokumentu.

W odwołaniu Rzecznik odniósł się także do przytoczonych w orzeczeniu dwóch rozstrzygnięć WSD uznając je za chybione i dla istoty sprawy zbędne.

Powyższa błędna wykładania — w pierwszej kolejności art. 6 ust.3 ustawy o radcach prawnych a następnie art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego — skutkowałą błędną wykładnią art. 64 ust. 1 ustawy o radcach

prawnych poprzez przyjęcie, że zachowanie obwinionego nie wypełnia znamion przewinienia dyscyplinarnego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny rozpoznając sprawę zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i nie może zostać uwzględnione.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie (dalej: WSD) rozpoznając sprawę w granicach wniesionego środka odwoławczego stwierdza, że Sąd I instancji należycie przeprowadził postępowanie dowodowe, zaś zebrane dowody stanowią wystarczającą podstawę do wnikliwej analizy stanu faktycznego i dalszych rozważań. Poczynione przez ten sąd ustalenia znajdują odzwierciedlenie w dowodach zebranych w sprawie i nie były przez strony kwestionowane. Rzecznik w odwołaniu wskazuje, jako jego podstawy, art 427§ 1 k.p.k. oraz art 438 pkt 1a k.p.k.

Zarzut dotyczy zatem obrazu przepisów prawa materialnego art. 6 ust. 3 ustawy o radcach prawnych w związku z jej art. 64 ust 1 oraz art 11 KRRP poprzez dokonanie przez OSD błędnej wykładni wskazanych przepisów i wyłącznie podważa trafność oceny prawnej czynu poddanego subsumcji ustalonych faktów pod dany przepis prawa materialnego oraz nie zgadza się z. dokonaną przez OSD wykładnią tego przepisu.

Rozpatrując odwołanie należy mieć na uwadze istotę czynu zarzucanego obwinionemu, /godnie z opisanym czynem objętym wnioskiem o ukaranie ujęto stan faktyczny, który sprowadzał się do zarzutu poświadczenia przez obwinionego za zgodność z. oryginałem kopii dokumentu w postaci umowy sprzedaży udziałów w (...) sp. z o.o. w sytuacji, gdy w dacie poświadczenia nie dysponował on oryginalnym dokumentem.

W niniejszej sprawie OSD prawidłowo ustalił, że pomimo braku oryginalnych dokumentów w dacie poświadczenia przez obwinionego za zgodność, z dokumentami tymi obwiniony zapoznał się, znana mu była ich treść i forma, osobiście złożył na oryginale dokumentu podpis oraz w sytuacji gdy poświadczony dokument w rzeczywistości odpowiadał oryginałowi, a zatem nie popełnił on zarzucanego mu przewinienia dyscyplinarnego.

Równie zasadne jest stwierdzenie Sądu I instancji, iż sytuacja obwinionego kształtowała by się inaczej i mogłaby stanowić przewinienie dyscyplinarne w sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikałoby, że obwiniony przed dokonaniem poświadczenia nie zapoznał się w ogóle z oryginałem poświadczanego dokumentu albo w sytuacji gdyby w toku sprawy ujawnione zostało, że w czasie pomiędzy fizycznym okazaniem dokumentu radcy prawnemu a datą dokonania przez niego poświadczenia na dokumencie dokonane byłyby zmiany, dopiski czy inne przeróbki, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Istotna dla sprawy jest także konstatacja zawarta w treści zaskarżonego orzeczenia, że obwiniony w stanie

faktycznym spraw) nie wykonywał czynności zawodowych. Nie działał w imieniu swojego mocodawcy, klienta a jedynie w swojej własnej sprawie, co skutkuje przyjęciem, iż zarzut naruszenia art. 6 KERP był niezasadny.

Możliwość poświadczania za zgodność z oryginałem dokumentu także w sytuacji gdy takiego poświadczenia dokonuje radca prawny w swojej własnej sprawie i gdy spełnia ono przesłanki z art. 6 ust 3 ustawy o radcach prawnych, nie była także kwestionowana także przez Rzecznika w treści odwołania.

Ustalenia Sądu I instancji WSD aprobuje i przyjmuje za własne.

Rozpoznając sprawę WSD nic dopatrywał się naruszenia przez Sąd I instancji prawa materialnego, art.438 pkt 1a k.p.k., co stanowiło podstawę prawną odwołania Rzecznika.

Słusznie wskazuje zarazem Rzecznik w odwołaniu, iż czynność poświadczenia polega na poświadczeniu zgodności z okazanym oryginałem, odpisu, w formie klauzuli legalizacyjnej / obejmującej co najmniej datę, miejsce sporządzenia poświadczenia oraz podpis radcy prawnego, co stanowi wyraz dokonania przez radcę prawnego porównania treści dwóch dokumentów i stwierdzenia, że cała treść poświadczanego dokumentu odpowiada całej jego oryginalnej treści. Trafnie także wskazuje on na datę poświadczenia i jej wagę. gdyż stanowi ona dowód tego, że dokument o oznaczonej treści w tej dacie istniał.

Na gruncie niniejszej sprawy, a nie na tle rozważań teoretycznych, uznać należy jednak stanowisko Rzecznika przyjęte w odwołaniu za zbyt restrykcyjne i nie wynikające wprost z treści zapisu art. 6 ust 3 ustawy o radcach prawnych. Brak jest ku temu podstaw aksjologicznych i systemowych. Nic wynika wprost z treści wskazanego artykułu, by data uwidoczniiona na poświadczanych przez radcę prawnego dokumentach odpowiadała w pełni dacie w której dokumenty te zostały mu okazane. Wymóg taki nie wynika także z odrębnych przepisów, przywołanych w tym artykule.

Zbyt daleko idące są także rozważania zawarte w odwołaniu o hipotetycznym zaginięciu poświadczanych przez obwinionego dokumentów czy też dokonaniu w nich poprawek i dopisków a nawet uszkodzeń czy też przepisywanie OSD przyzwolenia na dokonywanie poświadczeń dokumentów, które kiedykolwiek się widziało.

Przypomnieć należy, że obwiniony poświadczał, we własnej sprawie, kopię aktów notarialnych oraz umowy sprzedaży udziałów. Ł. S. zawiadamiając o możliwości popełnienia przewinienia dyscyplinarnego przez obwinionego, po upływie prawie trzech lat od zdarzenia, potwierdził, że obwiniony dokumenty te widział, podpisał je i nie wskazywał na dokonanie przez niego w aktach tych, w okresie od lipca 2017 roku do daty wskazanej na poświadczeniu za zgodność, jakichkolwiek zmian czy poprawek. Czynność dokonana przez obwinionego odpowiadała zatem treści art. 6 ust 3 ustawy o radcach prawnych i poświadczając dokumenty

nie naruszył on także godności zawodu radcy prawnego.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych w zw. z § 1 ust. 1 pkt 2 uchwały nr 86/IX/2015 r. Krajowej Rady Radców Prawnych w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego.

Z tych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej